

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

12 päivänä helmikuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Puitepäätös 2002/584/YOS – Eurooppalainen pidätysmääräys – 12 artikla – Henkilön pitäminen säilössä – 17 artikla – Määräaika päätöksen tekemiselle eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta – Kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään säilössä pitämisen keskeyttämisestä viran puolesta sen jälkeen, kun 90 päivää on kulunut kiinni ottamisesta – Yhdenmukainen tulkinta – Määräaikojen kulumisen keskeytyminen – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 6 artikla – Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen – Kansallisen lainsäädännön toisistaan eroavat tulkinnat – Selkeys ja ennakoitavuus

Asiassa C-492/18 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka rechtbank Amsterdam (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) on esittänyt 27.7.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 27.7.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

TC,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: varapresidentti R. Silva de Lapuerta, joka hoitaa ensimmäisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit A. Arabadjiev (esittelevä tuomari), E. Regan, C. G. Fernlund ja S. Rodin,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen 27.7.2018 esittämän pyynnön, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 27.7.2018, käsitellä ennakkoratkaisupyyntö kiireellisessä menettelyssä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan mukaisesti,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.10.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- TC, edustajinaan T. J. Kodrzycki ja Th. O. M. Dieben, advocaten,
- Openbaar Ministerie, asiamiehinnään R. Vorrink, J. Asbroek ja K. van der Schaft, Officier van Justitie,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinnään M. K. Bulterman, M. A. M. de Ree ja J. M. Hoogveld,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

- Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek, J. Vláčil ja A. Kasalická,
 - Irlanti, asiamiehinään A. Joyce ja G. Mullan,
 - Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan S. Faraci, avvocato dello Stato,
 - Euroopan komissio, asiamiehenään R. Troosters,
- kuultuaan julkisasiamiehen 6.11.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 6 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty pantaessa Alankomaissa täytäntöön Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten TC:stä 12.6.2017 antamaa eurooppalaista pidätysmääräystä (jäljempänä kyseessä oleva eurooppalainen pidätysmääräys).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Perusoikeuskirja

- 3 Perusoikeuskirjan 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus vapauten ja turvallisuuteen”, määrätään seuraavaa:

”Jokaisella on oikeus vapauten ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.”

Puitepäättös 2002/584/YOS

- 4 Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1) johdanto-osan 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tunnustettuja ja Euroopan unionin perusoikeuskirjasta – – kuvastuvia periaatteita. – –”

- 5 Kyseisen puitepäätöksen 1 artiklan, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä puitepäättös ei vaikuta veloitteeseen kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

- 6 Mainitun puitepäätöksen 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilön pitäminen säilössä”, säädetään seuraavaa:

”Kun henkilö otetaan kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko säilössä pitämistä jatkettava. Väliaikainen vapauttaminen on mahdollista milloin hyvänsä täytäntöönpanojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toteuttaa tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet etsityn henkilön pakenemisen estämiseksi.”

- 7 Saman puitepäätöksen 15 artiklan, jonka otsikko on ”Luovuttamispäätös”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee päätöksen henkilön luovuttamisesta tässä puitepäätöksessä määritetyissä määräajoissa ja siinä määritetyin edellytyksin.”

- 8 Puitepäätöksen 2002/584 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Päätöksen määräjät ja menettely”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalainen pidätysmääräys käsitellään ja se pannaan täytäntöön kiireellisesti.

--

3. Muissa tapauksissa lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä 60 päivän kuluessa etsityn henkilön kiinni ottamisesta.

4. Jos eurooppalaista pidätysmääräystä ei erityistapauksissa voida panna täytäntöön 2 tai 3 kohdan mukaisissa määräajoissa, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on välittömästi ilmoitettava siitä ja viivästyksen syystä pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle. Tällaisessa tapauksessa määräaikoja voidaan jatkaa 30 päivällä.

5. Siihen saakka, kunnes täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevan lopullisen päätöksen, sen on varmistettava, että henkilön tosiasiallisen luovuttamisen aineelliset edellytykset säilyvät.

--

7. Jos jäsenvaltio ei poikkeuksellisissa olosuhteissa pysty noudattamaan tässä artiklassa säädettyjä määräaikoja, sen on ilmoitettava siitä ja viivästyksen syistä [Euroopan unionin oikeudelliselle yhteistyöyksikölle (Eurojust-yksikkö)]. Jäsenvaltion, joka on toistuvasti kärsinyt jonkin toisen jäsenvaltion viivästyksestä pidätysmääräyksen täytäntöönpanossa, on lisäksi ilmoitettava siitä neuvostolle tämän puitepäätöksen täytäntöönpanon arvioimiseksi jäsenvaltioiden tasolla.”

Alankomaiden oikeus

- 9 Luovuttamisesta annetun lain (Overleveringswet) (Stb. 2004, nro 195; jäljempänä OLW), jolla puitepäätös 2002/584 saatettiin osaksi kansallista oikeusjärjestystä, 22 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Alioikeuden (rechtbank) on tehtävä luovuttamista koskeva päätös viimeistään 60 päivän kuluessa 21 §:ssä tarkoitetun luovutettavaksi pyydetyn henkilön kiinni ottamisesta.

--

3. Alioikeus voi pidentää 60 päivän määräaika enintään 30 päivällä poikkeustapauksissa, jolloin sen on ilmoitettava sen syystä pidätysmääräyksen antaneelle jäsenvaltiolle.

4. Jos alioikeus ei ole tehnyt päätöstä 3 momentissa tarkoitettussa määräajassa, alioikeus voi pidentää määräaika uudelleen toistaiseksi, jolloin sen on annettava määräys luovutettavaksi vaaditun henkilön vapaudenmenetyksen samanaikaisesta keskeyttämisestä, jolle on asetettava ehtoja, ja ilmoitettava keskeyttämisestä pidätysmääräyksen antaneelle jäsenvaltiolle.”

10 OLW:n 64 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Jos vapaudenmenetystä koskeva päätös voidaan tehdä tai on tehtävä tämän lain nojalla, voidaan antaa määräys vapaudenmenetyksen ehdollisesta keskeyttämisestä tai lykkäämisestä siihen asti, kunnes alioikeus on tehnyt päätöksen, jonka mukaan luovutus on sallittua. Asetettavat ehdot saavat liittyä vain pakenemisen estämiseen.

2. Alioikeuden tai tutkintatuomarin 1 momentin nojalla antamiin määräyksiin sovelletaan vastaavasti rikosprosessilain 80 §:ää, pois lukien sen 2 momentti, ja 81–88 §:ää.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

11 Kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva TC on Ison-Britannian kansalainen, joka asuu Espanjassa ja jonka epäillään erään rikollisjärjestön ylemmän tason johtajana osallistuneen kovien huumeiden, ja etenkin 300 kg:n suruisen kokaiinierän, tuontiin, jakeluun ja myyntiin. Tällaisesta rikoksesta Yhdistyneen kuningaskunnan oikeudessa säädetty enimmäisrangaistus on elinkautinen vankeus.

12 TC otettiin 4.4.2018 kiinni Alankomaissa. Kyseisestä päivästä alkoi kuluu OLW:n 22 §:n 1 momentin ja puitepäätöksen 2002/584 17 artiklan 3 kohdan mukainen 60 päivän määräaika kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevan päätöksen tekemiselle.

13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin rechtbank Amsterdam (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) tarkasteli kyseessä olevaa eurooppalaista pidätysmääräystä 31.5.2018 järjestetyssä istunnossaan. Kyseisen istunnon päätteeksi se määräsi TC:n säilössä pitämisen jatkamisesta ja pidensi kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevan päätöksen tekemiselle varattua määräaika 30 päivällä. Päätöksellä, joka tehtiin 14.6.2018, rechtbank Amsterdam aloitti asian käsittelyn uudelleen, päätti lykätä asian käsittelyä odottaessa unionin tuomioistuimen vastausta 17.5.2018 tehtyyn ennakkoratkaisupyyntöön asiassa, jossa on sittemmin annettu 19.9.2018 tuomio RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733), ja täsmensi, että päätöksen tekemiselle varatun määräajan kuluminen oli keskeytynyt 14.6.2018 alkaen viimeksi mainitun tuomion antamiseen saakka.

14 TC vaati, että hänen säilössä pitämisensä keskeytetään 4.7.2018 eli siitä päivästä alkaen, jona 90 päivää on kulunut hänen kiinni ottamisestaan.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että OLW:n 22 §:n 4 momentin mukaan sen on lähtökohtaisesti keskeytettävä luovutettavaksi vaaditun henkilön luovutusta varten toteutettu säilöön ottaminen heti, kun 90 päivän määräaika lopullisen päätöksen tekemiseksi eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta on päättynyt. Alankomaiden lainsäätäjä on kyseisen säännöksen antaessaan pitänyt lähtökohtana sitä, että puitepäätöksessä 2002/584 edellytetään tällaista keskeyttämistä.

16 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mielestä 16.7.2015 annetusta tuomiosta Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474) kuitenkin ilmenee, että tämä lähtökohta on virheellinen eikä siinä oteta riittävästi huomioon eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevaa hakemusta

käsittelevälle tuomioistuimelle unionin primaarioikeuden määräysten nojalla kuuluvia velvollisuuksia, joihin kuuluu erityisesti velvollisuus esittää tämän tyyppisiä asioita viimeisenä oikeusasteena käsittelevänä tuomioistuimena unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, kun vastaus tähän pyyntöön on tarpeen, jotta se voi tehdä päätöksensä, ja lykätä luovuttamista koskevan ratkaisun antamista, jos on 5.4.2016 annetussa tuomiossa Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198) tarkoitettulla tavalla olemassa todellinen vaara siitä, että luovutettavaksi vaadittu henkilö joutuu pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.

- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa siis kehittäneensä oikeuskäytäntöä, jonka nojalla se voi tulkita OLW:n 22 §:n 4 momenttia sekä puitepäätöksen 2002/584 että OLW:n mukaisesti siten, että luovuttamista koskevan ratkaisun antamista lykätään edellä mainitussa kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Tämän tulkinnan mukaan OLW:n 22 §:n 4 momenttia ei jätetä soveltamatta, koska luovuttamista koskevan ratkaisun antamiselle varatun määräajan kuluminen on keskeytetty.
- 18 Mainittu tulkinta ei rajoita mahdollisuutta määrätä siitä, että säilössä pitäminen luovutusta varten keskeytetään, mihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ryhtyy yleensä etenkin silloin, kun pakenemisen vaara voidaan ehtojen asettamisella pienentää hyväksyttävälle tasolle. Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on kuitenkin olemassa hyvin vakava pakenemisen vaara, jota ei voida pienentää hyväksyttävälle tasolle.
- 19 Gerechthof Amsterdam (Amsterdamin ylioikeus, Alankomaat) on kuitenkin jo todennut, että tämän tuomion 17 kohdassa tarkoitettu OLW:n 22 §:n 4 momentin tulkinta on virheellinen, samalla kun se on myös ollut sitä mieltä, että kyseisen kansallisen oikeuden säännöksen tiukka soveltaminen voisi heikentää unionin oikeuden tehokkuutta. Gerechthof Amsterdam on siten punninnut abstraktisti unionin oikeusjärjestyksen intressiä, joka liittyy velvollisuuksiin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö ja odottaa unionin tuomioistuimen vastausta tai lykätä luovuttamispäätöksen tekemistä, jos on olemassa todellinen vaara siitä, että etsityn henkilön säilössäpito-olosuhteet pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa ovat epäinhimilliset tai halventavat, ja intressiä, joka koskee kansallisen oikeuden noudattamisen varmistamista ja oikeusvarmuutta. Tämän punninnan lopputulos merkitsee, että luovuttamispäätöksen tekemiselle varatun määräajan kulumisen on katsottava keskeytyneen siitä ajankohdasta alkaen, jolloin alioikeus päättää esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, tai siitä ajankohdasta alkaen, jolloin se lykkää luovuttamista koskevan ratkaisun antamista, jollei luovutusta varten toteutetun säilössä pitämisen jatkaminen ole perusoikeuskirjan 6 artiklan vastaista.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kuitenkin sittemmin pysyttänyt OLW:n 22 §:n 4 momentista omaksumansa tulkinnan, joka on sen mukaan puitepäätöksen 2002/584 mukainen ja joka ei ole vielä johtanut tähän päivään mennessä toisenlaiseen lopputulokseen kuin gerechtshof Amsterdamin suorittama abstrakti punninta.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan TC väittää nyt käsiteltävässä tapauksessa etenkin, että kyseinen OLW:n 22 §:n 4 momentin tulkinta on oikeusvarmuuden periaatteen vastainen, joten hänen luovutustaan varten toteutetun säilössä pitämisen jatkaminen on ristiriidassa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn, Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 5 artiklan ja perusoikeuskirjan 6 artiklan kanssa. TC on todennut tämän näkemyksen tueksi, että eräässä aikaisemmassa samankaltaisessa asiassa etsitty henkilö on tehnyt Alankomaiden kuningaskuntaa vastaan valituksen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan rikkomisen johdosta (asia Cernea v. Alankomaat, valitus nro 62318/16) ja että kyseisessä asiassa mainittu jäsenvaltio on yksipuolisesti todennut, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklaa on rikottu. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ei ole kuitenkaan vielä antanut ratkaisua kyseisessä asiassa.

- 22 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan 29.6.2017 annetun tuomion Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503) 32 kohdasta ilmenee tältä osin, että yksi niistä rajoituksista, jotka koskevat velvollisuutta tulkita kansallista lainsäädäntöä puitepäätöksen mukaisesti, on oikeusvarmuuden periaate. Säilössä pitämisen luovutusta varten on lisäksi oltava perusoikeuskirjan 6 artiklan mukaista.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii siten, onko luovutusta varten toteutetun säilössä pitämisen jatkaminen TC:n kaltaisessa tapauksessa perusoikeuskirjan 6 artiklan ja erityisesti siinä taatun oikeusvarmuuden periaatteen vastaista.
- 24 Se täsmentää tältä osin, että sen oikeuskäytäntö, joka koskee päätöksen tekemiselle varatun määräajan kulumisen keskeyttämistä, on rajattu edellä esitettyihin kahteen tilanteeseen; että kyseinen oikeuskäytäntö on selkeä ja johdonmukainen ja että se on julkaistu. Sama koskee gerechtshof Amsterdamin oikeuskäytäntöä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo siten, että TC saattoi tarvittaessa neuvonantajaansa kuultuaan ennakoita, että säilössä pitäminen hänen luovutustaan varten saattaisi jatkua vielä sen jälkeen, kun 90 päivää on kulunut hänen kiinni ottamisestaan.
- 25 Jos unionin tuomioistuin katsoisi, että säilössä pitäminen luovutusta varten TC:n kaltaisessa tapauksessa on vastoin perusoikeuskirjan 6 artiklaa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii vielä sitä, onko sen jätettävä OLW:n 22 §:n 4 momentti soveltamatta siltä osin kuin kyseisen säännöksen soveltaminen johtaa unionin oikeuden vastaiseen ratkaisuun ja kyseisen säännöksen tulkitseminen unionin oikeuden mukaisesti ei siis olisi mahdollista ja onko tällainen soveltamatta jättäminen itsessään oikeusvarmuuden periaatteen vastainen.
- 26 Tässä tilanteessa rechtbank Amsterdam päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Jos

- täytäntöönpanosta vastaava jäsenvaltio on saattanut puitepäätöksen [2002/584] 17 artiklan osaksi kansallista lainsäädäntöä siten, että luovutettavaksi vaaditun henkilön säilössä pitäminen on aina keskeytettävä heti, kun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevan lopullisen päätöksen tekemisen 90 päivän määräaika on päättynyt, ja
- saman jäsenvaltion oikeusviranomaiset ovat tulkinneet kansallista oikeutta siten, että päätöksen määräajan kulumisen keskeytetään heti, kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on päättänyt esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen tai odottaa ratkaisua toisen täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen tai lykätä luovuttamista koskevan päätöksen tekemistä, koska pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa on todellinen vaara epäinhimillisistä tai halventavista säilössäpito-olosuhteista,

onko luovutettavaksi vaaditun henkilön, jota koskee pakenemisen vaara, luovutusta varten säilössä pitäminen tällöin [perusoikeuskirjan] 6 artiklan vastaista heti, kun se on kestänyt yli 90 päivää luovutettavaksi vaaditun henkilön kiinni ottamisesta?”

Kiireellinen menettely

- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa määrättyssä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 28 Kyseinen tuomioistuin on vedonnut pyyntönsä tueksi siihen, että TC on säilössä Alankomaissa ainoastaan kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, jonka Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta on antanut ryhtyäkseen häntä vastaan syytetoimiin.

Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan se ei voi ottaa kantaa TC:hen kohdistetun säilössä pitämisen keskeyttämistä koskevaan hakemukseen ennen kuin unionin tuomioistuin on ratkaissut sen ennakkoratkaisupyynnön. Se katsoo näin ollen, että sillä, missä ajassa unionin tuomioistuimen vastaus annetaan, on välitön ja ratkaiseva vaikutus TC:n säilössä pitämisen keston.

- 29 Tältä osin on ensinnäkin todettava, että nyt käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyynnöksi koskee puitepäätöksen 2002/584, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin, tulkintaa. Pyyntö voidaan siis käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 30 Toiseksi on todettava kiireellisyyttä koskevasta edellytyksestä, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on otettava huomioon se, että asianomaiseen henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen pitämisensä säilössä riippuu pääasian ratkaisusta. Lisäksi asianomaisen henkilön tilannetta on arvioitava sellaisena kuin se on ennakkoratkaisupyynnön käsittelemiseksi kiireellisessä menettelyssä tehdyn pyynnön tutkinta-ajankohtana (tuomio 19.9.2018, RO, C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Nyt käsiteltävässä asiassa kyseisenä ajankohtana oli selvää yhtäältä, että TC oli säilössä, ja toisaalta, että TC:n pitäminen edelleen säilössä riippui päätöksestä, joka oli tehtävä hänen säilössä pitämisen keskeyttämistä koskevasta hakemuksestaan, jonka osalta asian käsittelyä oli päätetty lykätä odotettaessa unionin tuomioistuin vastausta muun muassa tässä asiassa.
- 32 Tässä tilanteessa unionin tuomioistuimen ensimmäinen jaosto päätti 9.8.2018 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön nyt esillä olevan ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 33 Kolmanneksi on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmoitti 9.10.2018 unionin tuomioistuimelle, että se oli edellisenä päivänä määrännyt TC:hen kohdistetun säilössä pitämisen keskeyttämisestä tietyin ehdoin 8.10.2018 alkaen siihen saakka, kunnes hänen luovuttamisestaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tehdään päätös. Kyseisen tuomioistuimen laskelmien mukaan näet päätöksen tekemiselle varattu 90 päivän määräaika oli päättynyt 8.10.2018, kun otetaan huomioon se ajanjakso, jonka osalta kyseisen määräajan kuluminen oli keskeytetty.
- 34 Koska Openbaar Ministerie (syyttäviviranomainen, Alankomaat) on valittanut ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen 8.10.2018 tekemästä päätöksestä, gerechtshof Amsterdam ilmoitti lisäksi unionin tuomioistuimelle 12.11.2018, että se on keskeyttänyt kyseisen muutoksenhakuasian käsittelyn tätä tuomiota odotettaessa.
- 35 Tässä tilanteessa unionin tuomioistuimen ensimmäinen jaosto katsoi, ettei kyseinen asia ollut enää kiireellinen 8.10.2018 alkaen ja että tämän vuoksi ei ollut enää syytä jatkaa sen käsittelemistä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 36 Aluksi on huomautettava, että ennakkoratkaisukysymys perustuu lähtökohtiin, joiden mukaan ensinnäkin pääasiassa kyseessä olevan kaltainen luovutusmenettely voi kestää yli 90 päivää etenkin jossakin ennakkoratkaisukysymyksen kohteena olevista tilanteista, toiseksi OLW:n 22 §:n 4 momentissa asetetun kaltainen velvollisuus keskeyttää etsityn henkilön säilössä pitäminen joka tapauksessa heti, kun 90 päivän määräaika hänen kiinni ottamisestaan on päättynyt, on yhteensopimaton puitepäätöksen 2002/584 kanssa, kolmanneksi sekä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kyseisestä kansallisesta säännöksestä omaksumassa tulkinnassa että gerechtshof

Amsterdamin oikeuskäytännössä pyritään saattamaan kansalliset oikeussäännöt tämän puitepäätöksen mukaisiksi ja neljänneksi mainitut tulkinnat eivät ole, vaikka niillä on erilaiset oikeudelliset perusteet, johtaneet tähän päivään mennessä toisistaan eroaviin ratkaisuihin. Kuten tämän tuomion 25 kohdassa lisäksi on todettu, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko sen tarvittaessa jätettävä mainittu kansallinen säännös soveltamatta.

- 37 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Se, että kansallinen tuomioistuin on muodollisesti esittänyt ennakkoratkaisukysymyksen viittaamalla tiettyihin unionin oikeuden määräyksiin tai säännöksiin, ei estä unionin tuomioistuinta esittämästä kansalliselle tuomioistuimelle kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänä olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin kysymyksiä esittäessään viitannut niihin. Unionin tuomioistuimen on tältä osin poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdyn päätöksen perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (tuomio 27.6.2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Koska nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätti 8.10.2018 keskeyttää TC:n säilössä pitämisen ja koska gerechtshof Amsterdam ei ole muuttanut kyseistä päätöstä, ei ole tarpeen tarkastella sitä ennakkoratkaisupyynnön perusteluissa mainittua kysymystä, joka koskee OLW:n 22 §:n 4 momentin mahdollista soveltamatta jättämistä. Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan esittää tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka ovat hyödyllisiä siinä vireillä olevan asian ratkaisemiseksi, esitetty kysymys on muotoiltava uudelleen ja siihen on vastattava ottamalla huomioon tämän tuomion 36 kohdassa esitetyt lähtökohdat.
- 39 Tästä seuraa, että on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä yhtäältä, onko puitepäätöstä 2002/584 tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jossa säädetään yleisestä ja ehdottomasta velvollisuudesta vapauttaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla etsitty ja kiinniotettu henkilö heti, kun 90 päivän määräaika hänen kiinni ottamisestaan on päättynyt, jos on olemassa hyvin vakava kyseisen henkilön pakenemisen vaara, jota ei voida pienentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, ja toisaalta, onko perusoikeuskirjan 6 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle oikeuskäytännölle, jossa sallitaan etsityn henkilön säilössä pitämisen jatkaminen kyseisen 90 päivän määräajan päätyttyä sellaisen kyseisestä kansallisesta säännöksestä omaksutun tulkinnan nojalla, jonka mukaan mainitun määräajan kulumisen keskeytyä, jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen päättää esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön tai odottaa vastausta toisen täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen esittämään ennakkoratkaisupyynnön taikka lykätä luovuttamis päätöksen tekemistä, koska pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa saattaa olla todellinen vaara epäinhimillisistä tai halventavista säilössäpito-olosuhteista.
- 40 Ensimmäiseksi on huomautettava tältä osin, että puitepäätöksen 2002/584 tavoitteena on, kuten erityisesti sen 1 artiklan 1 ja 2 kohdasta, kun niitä luetaan sen johdanto-osan viidennen ja seitsemännen perustelukappaleen valossa, korvata rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Pariisissa 13.12.1957 allekirjoitettuun eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuva monenvälinen luovuttamisjärjestelmä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen perustuvilla oikeusviranomaisten välisillä rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamisjärjestelyillä tuomioiden täytäntöönpanoa tai syytetoimenpiteitä varten (tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 41 Ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokkaampi järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi puitepäätöksellä 2002/584 pyritään siis helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapautteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä (tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 42 Kyseinen oikeudellisen yhteistyön nopeuttamista koskeva tavoite on erityisesti eurooppalaista pidätysmääräystä koskevien päätöksen tekemiselle asetettujen määräaikojen taustalla. Kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä tältä osin seuraa, puitepäätöksen 2002/584 15 ja 17 artiklaa on tulkittava siten, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva lopullinen päätös on tehtävä lähtökohtaisesti näissä määräajoissa, joiden tärkeyttä on lisäksi korostettu useissa kyseisen puitepäätöksen säännöksissä (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 29 ja 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 43 Se, miten täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen, jonka on päätettävä eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön luovuttamisesta, arvioi puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdan nojalla sitä, onko olemassa todellinen vaara siitä, että jos kyseinen henkilö luovutetaan pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle, hän joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi tai hänen perusoikeuttaan saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa tuomioistuimessa loukataan ja näin ollen hänellä olevan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden, joka on taattu perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa, keskeiseen sisältöön puututaan (ks. vastaavasti tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 83 ja 88 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen sekä tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 59 ja 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), voi kuitenkin johtaa siihen, että luovuttamismenettely kestää yli 90 päivää, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin perustellusti huomauttaa. Tämä voi koskea myös sitä lisämääräaikaa, joka liittyy asian käsittelyn lykkäämiseen odotettaessa unionin tuomioistuimen ratkaisua vastauksena täytäntöönpanevan oikeusviranomaisen SEUT 267 artiklan perusteella esittämään ennakkoratkaisupyyntöön.
- 44 Toiseksi on muistutettava, että mainitun puitepäätöksen 12 artiklan mukaan täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella kiinni otetun henkilön säilössä pitämistä jatkettava. Kyseisessä artiklassa tarkennetaan myös, että kyseisen henkilön väliaikainen vapauttaminen on mahdollista milloin hyvänsä kyseisen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että mainitun valtion toimivaltainen viranomainen toteuttaa tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet kyseisen henkilön pakenemisen estämiseksi.
- 45 On sitä vastoin todettava, ettei kyseisessä artiklassa säädetä yleisesti, että etsityn henkilön säilössä pitäminen olisi mahdollista pelkästään tarkoissa ajallisissa rajoissa, eikä erityisesti, että se olisi suljettu pois saman puitepäätöksen 17 artiklassa säädettyjen määräaikojen päättymisen jälkeen (tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 44 kohta).
- 46 Vaikka puitepäätöksen 2002/584 12 artiklassa samoin myönnetään tietyillä edellytyksillä mahdollisuus vapauttaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella pidätetty henkilö väliaikaisesti, siinä ja muissa kyseisen puitepäätöksen säännöksissä ei säädetä, että kyseisen puitepäätöksen 17 artiklassa säädettyjen määräaikojen päättymisen johdosta täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen pitäisi toteuttaa tällainen väliaikainen vapauttaminen tai sitäkin suuremmalla syyllä yksinkertaisesti vapauttaa tämä henkilö (ks. vastaavasti tuomio, 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 45 ja 46 kohta).

- 47 Koska eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaa täytäntöönpanomenettelyä on jatkettava myös puitepäätöksen 2002/584 17 artiklassa vahvistettujen määräaikojen päättymisen jälkeen, yleinen ja ehdoton velvollisuus vapauttaa väliaikaisesti kyseinen henkilö tai sitä suuremmalla syyllä yksinkertaisesti vapauttaa hänet näiden määräaikojen päättymisen jälkeen tai silloin, kun etsityn henkilön säilössä pitämisen kokonaiskesto ylittää mainitut määräajat, voisi näet rajoittaa puitepäätöksellä perustetun palauttamisjärjestelmän tehokkuutta ja näin ollen estää sillä tavoiteltujen päämäärien toteuttamisen (tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 50 kohta).
- 48 Jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen päättää näin ollen lopettaa etsityn henkilön säilössä pitämisen, sen on mainitun puitepäätöksen 12 artiklan ja 17 artiklan 5 kohdan mukaisesti määrättävä tällöin tämän henkilön väliaikaisen vapauttamisen ohella kaikista toimenpiteistä, jotka se arvioi tarpeelliseksi hänen pakenemisensa estämiseksi ja sen varmistamiseksi, että tarvittavat aineelliset edellytykset henkilön tosiasialliselle luovuttamiselle täyttyvät edelleen niin kauan kuin lopullista päätöstä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta ei ole tehty (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 61 kohta).
- 49 Tästä seuraa, että silloin kun on olemassa, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on nyt käsiteltävässä tapauksessa todennut, hyvin vakava pakenemisen vaara, jota ei voida pienentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa, että tarvittavat aineelliset edellytykset tosiasialliselle luovuttamiselle täyttyvät edelleen, kyseisen henkilön väliaikainen vapauttaminen voisi heikentää puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otetun luovuttamisjärjestelmän tehokkuutta ja näin ollen estää kyseisellä päätöksellä tavoiteltujen päämäärien toteuttamisen, koska ei olisi enää taattu, että kyseiset aineelliset edellytykset täyttyvät edelleen.
- 50 Tästä seuraa, että OLW:n 22 §:n 4 momentin mukainen velvollisuus keskeyttää kaikissa tilanteissa etsityn henkilön osalta hänen luovutustaan varten toteutettu säilöön ottaminen, koska 90 päivän määräaika hänen kiinni ottamisestaan on päättynyt, on ristiriidassa puitepäätöksen 2002/584 säännösten kanssa, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ennakkoratkaisupyynnössään lisäksi huomauttanut.
- 51 Kolmanneksi on todettava aluksi, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitusta kansallisesta säännöksestä omaksumalla tulkinnalla ei näytetä voivan korjata tätä yhteensopimattomuutta kaikissa tilanteissa, koska, kuten tämän tuomion 33 kohdasta ilmenee, nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on siitä huolimatta, että se katsoi nimenomaisesti ennakkoratkaisupyynnössään, että TC:n osalta on olemassa hyvin vakava pakenemisen vaara, jota ei voida vähentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa, että tarvittavat aineelliset edellytykset hänen tosiasialliselle luovuttamiselleen täyttyvät edelleen, määrännyt TC:n osalta toteutetun säilöön ottamisen ehdollisesta keskeyttämisestä 8.10.2018 alkaen, koska sen laskelmien mukaan päätöksen tekemiselle varattu 90 päivän määräaika päättyi kyseisenä päivänä, kun otetaan huomioon se ajanjakso, jona kyseisen määräjän kuluminen on keskeytetty.
- 52 Tämän jälkeen on todettava, että kun myös gerechtshof Amsterdamin oikeuskäytäntö voi johtaa etsityn henkilön väliaikaiseen vapauttamiseen siitä huolimatta, että kyseisen henkilön osalta on olemassa hyvin vakava pakenemisen vaara, jota ei voida vähentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa, että tarvittavat aineelliset edellytykset kyseisen henkilön tosiasialliselle luovuttamiselle täyttyvät edelleen, OLW:n 22 §:n 4 momenttia ei voida myöskään kyseisen oikeuskäytännön nojalla tulkita tavalla, joka on yhteensopiva puitepäätöksen 2002/584 säännösten kanssa.

- 53 Lopuksi on korostettava, että kaikenlainen sen määräajan kulumisen keskeyttäminen, joka on varattu lopullisen päätöksen tekemiselle eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, voidaan sallia joka tapauksessa ainoastaan täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle etenkin kyseisen puitepäätöksen 17 artiklan 4 ja 7 kohdassa asetettuja ilmoittamista koskevia velvollisuuksia noudattaen.
- 54 Neljänneksi on muistutettava, että puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa EU 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita, jotka mainitaan perusoikeuskirjassa – velvoitteeseen, joka lisäksi koskee kaikkia jäsenvaltioita, erityisesti sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antanutta jäsenvaltiota että täytäntöönpanojäsenvaltiota (tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 55 Kyseisen puitepäätöksen 12 artiklaa pitää näin ollen tulkita perusoikeuskirjan 6 artiklan mukaisesti, jossa määrätään, että jokaisella henkilöllä on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen (tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 54 kohta).
- 56 Tästä on huomattava, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisen oikeuden käyttämistä voidaan rajoittaa, jos näistä rajoituksista säädetään lailla, jos niissä kunnioitetaan kyseisten oikeuksien ja vapauksien olennaista sisältöä ja jos ne suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia (tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 15.3.2017, Al Chodor, C-528/15, EU:C:2017:213, 37 kohta).
- 57 Siltä osin kuin perusoikeuskirjassa on Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia vastaavia oikeuksia, perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan tarkoituksena on varmistaa tarvittava johdonmukaisuus perusoikeuskirjaan sisältyvien oikeuksien ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattujen vastaavien oikeuksien välillä, sanotun kuitenkin vaikuttamatta unionin oikeuden ja Euroopan unionin tuomioistuimen riippumattomuuteen. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 1 kappale on siis otettava huomioon perusoikeuskirjan 6 artiklaa tulkittaessa vähimmäissuojan tasona (ks. vastaavasti tuomio 15.3.2017, Al Chodor, C-528/15, EU:C:2017:213, 37 kohta ja tuomio 14.9.2017, K., C-18/16, EU:C:2017:680, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklaa koskevasta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että se, että kaiken vapaudenriiston on oltava sääntöjenmukaista, merkitsee paitsi sitä, että sen on perustuttava kansalliseen lakiin, myös sitä, että kyseinen kansallinen laki on saatavuudeltaan, täsmällisyydeltään ja sen soveltamisen ennakoitavuudelta riittävää kaiken mielivallan vaaran välttämiseksi (tuomio 15.3.2017, Al Chodor, C-528/15, EU:C:2017:213, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 59 Lisäksi on korostettava, että unionin tuomioistuimen tätä koskevan oikeuskäytännön mukaan vapaudelle annettavien takeiden, sellaisina kuin ne vahvistetaan sekä perusoikeuskirjan 6 artiklassa että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklassa, tavoitteena on erityisesti suojata yksilöä mielivallalta. Niinpä vapaudenriiston käsittävän toimenpiteen täytäntöönpano edellyttää, jotta siinä täytettäisiin kyseinen tavoite, muun muassa, etteivät viranomaiset syyllisty siinä minkäänlaiseen vilpillisyyteen tai erehdyttämiseen (tuomio 15.3.2017, Al Chodor, C-528/15, EU:C:2017:213, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 60 Edellä esitetystä seuraa, että koska se, että etsitty henkilö pidetään säilössä yli 90 päivän ajan, merkitsee kyseisen henkilön vapautta koskevan oikeuden vakavaa loukkausta, siinä on noudatettava tiukkoja takeita eli säilössä pitämisen jatkamiselle on oltava oikeusperusta, joka täyttää selkeyden,

ennakoitavuuden ja saatavuuden vaatimukset kaiken mielivallan vaaran välttämiseksi, kuten tämän tuomion 58 kohdasta ilmenee (ks. vastaavasti tuomio 15.3.2017, Al Chodor, C-528/15, EU:C:2017:213, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 61 Nyt käsiteltävässä asiassa on selvää, että OLW muodostaa Alankomaiden oikeusjärjestyksessä oikeusperustan puitepäätöksen 2002/584 12 artiklassa tarkoitettulle säilössä pitämiselle, että kyseinen kansallinen lainsäädäntö, unionin lainsäädäntö ja asiaa koskeva oikeuskäytäntö ovat vapaasti saatavilla ja ettei ole mitään seikkaa, jonka nojalla voitaisiin ajatella, että kyseistä kansallista lainsäädäntöä sovelletaan mielivaltaisesti. Näin ollen on tutkittava pelkästään, onko mainittu kansallinen lainsäädäntö vaadittavan selkeä ja ennakoitava niiden sääntöjen osalta, jotka koskevat sitä, miten kauan TC:n kaltainen henkilö pidetään Alankomaissa säilössä odotettaessa hänen luovuttamistaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä.
- 62 Tältä osin on aluksi todettava, että puitepäätöksen 2002/584 12 artiklassa säädetään, että kun henkilö otetaan kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko säilössä pitämistä jatkettava, ja että kyseisen henkilön väliaikainen vapauttaminen on mahdollista ainoastaan edellyttäen, että kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toteuttaa tarpeelliseksi katsomansa toimenpiteet kyseisen henkilön pakenemisen estämiseksi.
- 63 Kuten tämän tuomion 49 ja 50 kohdasta ilmenee, tämän tuomion 54 ja 55 kohdassa mieleen palautetusta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että silloin kun on olemassa hyvin vakava pakenemisen vaara, jota ei voida pienentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa, että tarvittavat aineelliset edellytykset etsityn henkilön tosiasialliselle luovuttamiselle täyttyvät edelleen, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin nyt käsiteltävässä tapauksessa katsoo, kyseisen henkilön väliaikainenkin vapauttaminen pelkästään siitä syystä, että 90 päivän määräaika hänen kiinniottamisestaan on päättynyt, ei ole yhteensopivaa puitepäätöksestä 2002/584 johtuvien velvollisuuksien kanssa.
- 64 Lisäksi on todettava, että unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt 16.7.2015 annettua tuomion Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474) 57–59 kohdassa ne edellytykset, joiden on täyttyttävä, jotta etsityn henkilön säilössä pitämistä voidaan jatkaa puitepäätöksen 2002/584 17 artiklassa tarkoitettujen määräaikojen päätyttyä kyseisen henkilön tosiasialliseen luovuttamiseen saakka.
- 65 Tästä seuraa, että unionin oikeudessa, sellaisena kuin sitä on tulkittu kyseisessä unionin tuomioistuimen tuomiossa, asetetaan selkeät ja ennakoitavat säännöt, jotka koskevat etsityn henkilön säilössä pitämisen kestoa.
- 66 Tämän jälkeen on todettava, että on selvää, että myös OLW:n 22 §:n 4 momentissa vahvistetaan selkeä ja ennakoitavissa oleva sääntö siltä osin kuin kyseisessä säännöksessä säädetään, että etsityn henkilön säilössä pitäminen keskeytetään lähtökohtaisesti suoraan pelkästään sen johdosta, että 90 päivän määräaika hänen kiinni ottamisestaan on päättynyt. Tämän tuomion 49 ja 50 kohdassa on kuitenkin todettu, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa puitepäätös 2002/584 on esteenä tällaiselle järjestelmälle.
- 67 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että puitepäätöksen sitovan luonteen vuoksi kansallisilla viranomaisilla ja myös kansallisilla tuomioistuimilla on velvollisuus tulkita kansallista oikeutta sen mukaisesti. Niiden on kansallista oikeutta soveltaessaan tulkittava sitä mahdollisimman pitkälle asianomaisen puitepäätöksen sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti, jotta sillä tarkoitettu tulos saavutettaisiin. Tämä velvollisuus tulkita kansallista oikeutta yhdenmukaisesti puitepäätöksen kanssa on erottamaton osa EUT-sopimuksella luotua järjestelmää, sillä näin kansalliset tuomioistuimet voivat toimivaltansa rajoissa varmistaa unionin oikeuden täyden tehokkuuden, kun ne ratkaisevat käsiteltäväkseen saatettuja asioita (tuomio 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 68 Yhdenmukaisen tulkinnan periaate edellyttää erityisesti, että kansalliset tuomioistuimet tekevät toimivaltansa rajoissa kaiken mahdollisen ottamalla huomioon kansallisen oikeuden kokonaisuudessaan ja soveltamalla siinä hyväksytyjä tulkintatapoja taatakseen kyseessä olevan puitepäätöksen täyden tehokkuuden ja päätyäkseen ratkaisuun, joka on puitepäätöksellä tavoitellun päämäärän mukainen (tuomio 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 69 Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä tapauksessa oli jo paljon ennen pääasian menettelyn vireillepanoa selkeää ja ennakoitavissa, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ja gerechtshof Amsterdamin oli tehtävä toimivaltansa rajoissa kaikki mahdollinen puitepäätöksen 2002/584 täyden tehokkuuden takaamiseksi tulkitsemalla OLW:n 22 §:n 4 momenttia ja kyseisessä säännöksessä säädettyä väliaikaista vapauttamista koskevaa velvollisuutta tavalla, joka on puitepäätöksellä tavoitellun päämäärän mukainen.
- 70 Tämän tuomion 51 ja 52 kohdassa on kuitenkin todettu, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ja gerechtshof Amsterdamin kyseisestä kansallisesta säännöksestä omaksumat tulkinnat sen varmistamiseksi, että se on kyseisen puitepäätöksen mukainen, eivät täytä täysin kyseisen puitepäätöksen vaatimuksia. Etenkään ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen omaksumalla tulkinnalla ei voida varmistaa nyt käsiteltävässä tapauksessa, että OLW:n 22 §:n 4 momentti on puitepäätöksen 2002/584 mukainen.
- 71 Niistä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyynnössään korostamista seikoista, joiden mukaan sekä sen OLW:n 22 §:n 4 momentista omaksuma tulkinta että gerechtshof Amsterdamin oikeuskäytäntö ovat ensinnäkin selkeitä ja ennakoitavia, toiseksi ne perustuvat toisistaan eroaviin oikeudellisiin päättelyihin ja lopuksi ne voivat, vaikkei näin olekaan vielä tapahtunut, johtaa toisistaan eroaviin ratkaisuihin, on lopuksi todettava seuraavaa.
- 72 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 60 kohdassa huomauttanut, on niin, että koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja gerechtshof Amsterdam eivät etenkään ota huomioon samaa ajankohtaa, josta alkaen sen määräajan kulumisen keskeytyy, jonka kuluessa kyseisten tuomioistuinten on otettava kantaa etsityn henkilön luovuttamiseen, 90 päivän määräaika voi päättyä eri ajankohtina kyseessä olevasta tuomioistuimesta riippuen ja siis johtaa eri pituisiin säilössä pitämisiin.
- 73 Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on näet nyt käsiteltävässä tapauksessa määrännyt 90 päivän määräajan kulumisen keskeytymisestä 14.6.2018 alkaen, kuten tämän tuomion 13 kohdasta ilmenee, gerechtshof Amsterdamin omaksuman lähestymistavan mukaan mainittu keskeytyminen olisi tullut voimaan 17.5.2018, koska kyseinen tuomioistuin katsoo, että määräajan kulumisen on keskeytettävä tällä tavalla heti, kun unionin tuomioistuimelle esitetään ennakkoratkaisupyynnö, joka on pääasian kannalta merkityksellinen.
- 74 Lisäksi on huomautettava, että nämä toisistaan eroavat lähestymistavat on omaksuttu oikeudellisessa asiayhteydessä, jolle on ominaista kansallinen säännös, joka on ristiriidassa puitepäätöksen 2002/584 kanssa siltä osin kuin yhtäältä se voi johtaa etsityn henkilön vapauttamiseen sellaisesta pakenemisen vaarasta huolimatta, jota ei voida vähentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa, että tarvittavat aineelliset edellytykset kyseisen henkilön tosiasialliselle luovuttamiselle täyttyvät edelleen, ja toisaalta kansallisten tuomioistuinten kyseisestä kansallisesta säännöksestä omaksumat toisistaan eroavat tulkinnat sen varmistamiseksi, että se on kyseisen puitepäätöksen mukainen, eivät täytä täysin kyseisen puitepäätöksen vaatimuksia.
- 75 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa asiassa TC:n kaltaiset Alankomaissa heidän luovuttamistaan varten kiinniotetut henkilöt ovat tilanteessa, jossa kansallisen oikeuden säännökset eli OLW:n 22 §:n 4 momentti ja unionin oikeuden säännökset eli puitepäätöksen 2002/584 12

ja 17 artikla ovat ristiriidassa keskenään ja jossa kansallisessa oikeuskäytännössä, joka kyseisestä kansallisen oikeuden säännöksestä on omaksuttu, jotta sitä voidaan tulkita yhdenmukaisesti unionin oikeuden kanssa, on eroavaisuuksia.

- 76 Näin ollen on todettava, että koska ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen omaksuma tulkinta ja gerechtshof Amsterdamin oikeuskäytäntö eroavat toisistaan, ei ole mahdollista määrittää unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, sellaisena kuin se on palautettu mieleen tämän tuomion 59 ja 60 kohdassa, vaaditulla selkeydellä ja ennakoitavuudella, kuinka pitkään henkilöä, jota etsitään hänestä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhteydessä, pidetään säilössä Alankomaissa.
- 77 Kaikkien esitettyjen seikkojen perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava seuraavasti:
- puitepääöstä 2002/584 on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jossa säädetään yleisestä ja ehdottomasta velvollisuudesta vapauttaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla etsitty ja kiinniotettu henkilö heti, kun 90 päivän määräaika hänen kiinni ottamisestaan on päättynyt, jos on olemassa hyvin vakava kyseisen henkilön pakenemisen vaara, jota ei voida pienentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, ja
 - perusoikeuskirjan 6 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle oikeuskäytännölle, jossa sallitaan etsityn henkilön säilössä pitämisen jatkaminen kyseisen 90 päivän määräajan päätyttyä sellaisen kyseisestä kansallisesta säännöksestä omaksutun tulkinnan nojalla, jonka mukaan mainitun määräajan kulumisen keskeytyy, jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaisen päättää esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön tai odottaa vastausta toisen täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen esittämään ennakkoratkaisupyynnön taikka lykätä luovuttamispäätöksen tekemistä, koska pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa saattaa olla todellinen vaara epäinhimillisistä tai halventavista säilössäpito-olosuhteista, siltä osin kuin kyseisessä oikeuskäytännössä ei varmisteta, että mainittu kansallinen säännös on puitepääöksen 2002/584 mukainen, ja siinä on eroavaisuuksia, jotka voivat johtaa eripituisiin säilössä pitämisiin.

Oikeudenkäyntikulut

- 78 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehtyä neuvoston puitepääöstä 2002/584/YOS on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jossa säädetään yleisestä ja ehdottomasta velvollisuudesta vapauttaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla etsitty ja kiinniotettu henkilö heti, kun 90 päivän määräaika hänen kiinni ottamisestaan on päättynyt, jos on olemassa hyvin vakava kyseisen henkilön pakenemisen vaara, jota ei voida pienentää hyväksyttävälle tasolle toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä.

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle oikeuskäytännölle, jossa sallitaan etsityn henkilön säilössä pitämisen jatkaminen kyseisen 90 päivän määräajan päätyttyä sellaisen kyseisestä kansallisesta säännöksestä omaksutun tulkinnan nojalla, jonka mukaan mainitun määräajan kulumisen keskeytyy, jos täytäntöönpanosta vastaava

oikeusviranomainen päättää esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön tai odottaa vastausta toisen täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen esittämään ennakkoratkaisupyyntöön taikka lykätä luovuttamispäätöksen tekemistä, koska pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa saattaa olla todellinen vaara epäinhimillisistä tai halventavista säilöissäpito-olosuhteista, siltä osin kuin kyseisessä oikeuskäytännössä ei varmisteta, että mainittu kansallinen säännös on puitepäätöksen 2002/584 mukainen, ja siinä on eroavaisuuksia, jotka voivat johtaa eripituisiin säilöissä pitämisiin.

Allekirjoitukset